PÕHJAVEEKOMISJONI KOOSOLEKU PROTOKOLL NR 232

Aeg: 03.09.2026 kell 10.00–11.30
Koht: MS Teams
Juhataja: Kersti Türk
Protokollija: Andres Marandi

Osalejad: Põhjaveekomisjoni liikmed Kersti Türk, Andres Marandi, Argo Joeleht, Marge Pree, Indrek Tamberg ja Sven Otsmaa

Puudus: Milvi Aun

Kutsutud: Hedi Schvede (OÜ Nomine Consult), Maarja Küttä (Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus)

Päevakord

1. OÜ Nomine Consult uuringuaruande „Kurtna-Vasavere veehaarde põhjaveevaru ümberhindamine“ kooskõlastamine ja põhjaveevaru ettepaneku tegemine taristuministrile kehtestamiseks.
2. Kuressaare Veevärgi pöördumine asenduspuurkaevu kasutuselevõtu ja kehtestatud põhjaveevaru muutmise vajaduse kohta.

1. OÜ Nomine Consult uuringuaruande „Kurtna-Vasavere veehaarde põhjaveevaru ümberhindamine“ kooskõlastamine ja põhjaveevaru ettepaneku tegemine taristuministrile kehtestamiseks.

Hedi Schvede (OÜ Nomine Consult) tutvustas pärast 04.018.2026. aasta põhjaveekomisjoni koosolekut täiendatud uuringuaruande põhilisi muudatusi. Aruannet oli täiendatud eelkõige põhjaveevaru jaotuse, veevõtu tingimuste, puurkaevude andmete ning seirenõuete osas. Komisjon keskendus arutelus sellele, kuidas siduda põhjaveevaru kehtestamine veehaarde tegeliku tehnilise toimimisega ja samal ajal tagada, et veevõtt ei kontsentreeruks üksikutesse puurkaevudesse, eriti veehaarde lõunapoolsesse ossa. Arvestati, et olemasolevate puurkaevude tootlikkus muutub ajas ning osa kaeve vajab perioodilist puhastamist või võib ajutiselt kasutusest välja langeda:

1. Kogu laiendatud Kurtna-Vasavere veehaarde põhjaveevaru suuruseks lepiti kokku 5800 m³/ööpäevas. See piirang kehtib kogu veehaardele tervikuna.
2. Üleminekuperiood kestab kuni 31.12.2030. Uute põhjapoolsete puurkaevude valmimisel võib neid kasutusele võtta juba üleminekuperioodil, kuid kogu veehaarde veevõtt ei tohi ületada 5800 m³/ööpäevas.
3. Alates 01.01.2031 ei tohi olemasolevast ehk lõunapoolsest puurkaevude grupist võetav veekogus ületada 3200 m³/ööpäevas.
4. Üksiku puurkaevu veevõtu ülempiiriks lepiti kokku 600 m³/ööpäevas. Piirang võimaldab vee-ettevõtjal puurkaevude kasutust tehnilise seisundi järgi paindlikult korraldada, kuid väldib veevõtu liigset koondumist üksikutesse kaevudesse.
5. Põhjapoolsele puurkaevude grupile eraldi summaarset 2600 m³/ööpäeva piirmäära ei kehtestata, sest kogu veehaarde 5800 m³/ööpäeva piir ja alates 2031. aastast lõunapoolse grupi 3200 m³/ööpäeva piir tagavad vajaliku jaotuse.
6. Põhjaveevaru jääb põhjaveevaru T kategooriasse joogivee otstarbeks.
7. Kui mõni puurkaev on tavapärasest kasutusest väljas, võiks võimaluse korral kasutada seda staatilise põhjaveetaseme mõõtmiseks. Seirenõuete eesmärk on tagada veehaarde ja Kurtna järvede veerežiimi muutuste jälgitavus.
8. Komisjon märkis, et veevõtu muutuse täieliku mõju avaldumine järvede ja põhjavee tasemetele võib võtta alates veehaarde põhjapoolsete puurkaevude töölehakkamisest ligikaudu kolm aastat, mistõttu ei saa mõju hinnata üksnes vahetult pärast veevõturežiimi muutmist.

Otsus

Põhjaveekomisjon otsustas:

1. Kooskõlastada OÜ Nomine Consult uuringuaruanne „Kurtna-Vasavere veehaarde põhjaveevaru ümberhindamine“ pärast koosolekul kokkulepitud paranduste sisseviimist.
2. Teha taristuministrile ettepanek kehtestada Kurtna-Vasavere veehaarde põhjaveevaru 5800 m³/ööpäevas T kategooria põhjaveevaruna joogivee otstarbel kasutamiseks järgmiste tingimustega:
   - kogu veehaarde veevõtt ei ületa 5800 m³/ööpäevas;
   - alates 01.01.2031 ei ületa lõunapoolse puurkaevude grupi veevõtt 3200 m³/ööpäevas;
   - ühest puurkaevust võetav veekogus ei ületa 600 m³/ööpäevas.
3. Veevõtt jaotatakse veehaarde ulatuses võimalikult tasakaalustatult ning jätkatakse põhjavee ja Kurtna järvede veetasemete seiret.
4. Pärast aruande parandamist ei ole vajalik küsimust põhjaveekomisjoni uuel koosolekul uuesti arutada; parandatud aruande alusel vormistatakse ministrile põhjaveevaru kehtestamise ettepanek.

2. AS Kuressaare Veevärgi pöördumine asenduspuurkaevu kasutuselevõtu ja kehtestatud põhjaveevaru muutmise vajaduse kohta.

Komisjon arutas AS Kuressaare Veevärgi pöördumist seoses olemasolevate puurkaevude likvideerimise ja asenduspuurkaevu kasutuselevõtuga. Paluti lisada puurkaevude 8666 (Tõlli III) ja 8667 (Tõlli IV) asemel Tõlli veehaardesse kuuluvate kaevude nimekirja puurkaev katastrinumbriga 77588 Tõlli (V) ja kinnitada Tõlli veehaardele täna kehtivad põhjaveevarud (kinnitatud põhjaveevaru 5000 m^3/ööpäevas). Arvata alates 01.01.2027* Tõlli veehaardesse kuuluvate kaevude nimekirjast välja lammutatavad puurkaevud 8666 (Tõlli III) ja 8667 (Tõlli IV).

Arutelu lähtekohaks oli, et asenduspuurkaev on rajatud samasse veehaardesse, samale põhjaveevaruga alale ja samasse põhjaveekihti ning veehaarde summaarne veevõtt ei muutu. AS Kuressaare Veevärk on esitanud Keskkonnaametile keskkonnaloa KL-517393 muutmise taotluse. Muutmistaotluse eesmärgiks on lisada Tõlli-Ansi veehaardesse ja vee erikasutuse keskkonnaoale KL-517393 2026. aastal rajatud uus puurkaev Tõlli V (77588). Tõlli-Ansi veehaardes on veevarustuseks kasutusel neli puurkaevu: Tõlli I (8664), Tõlli II (8665), Tõlli III (8666), Tõlli IV (8667), mis moodustuvad puurkaevude grupina ühise Tõlli veehaarde PKG0000014. 2026. aastal rajatud uus puurkaevu Tõlli V (77588) soovitakse lisada puurkaevude gruppi ehk Tõlli-Ansi veehaardesse PKG0000014. Puurkaevu Tõlli V (77588) lisandumisel Tõlli veehaardesse taotletav veevõtt veehaardest ei suurene ning puurkaev on mõeldud samas veehaardes likvideeritavate puurkaevude asenduspuurkaevuks.

Komisjon leidis, et sellisel juhul on tegemist veehaarde tehnilise rekonstrueerimise ja asenduspuurkaevu kasutuselevõtuga, mitte põhjaveevaru muutumisega. Asenduspuurkaevu rajamine ei anna iseenesest alust põhjaveevaru ümberhindamiseks ega uue põhjaveevaru kehtestamiseks, kui põhjaveekiht, veehaarde asukoht ja summaarne lubatud veevõtt jäävad sisuliselt samaks.

Otsus

Põhjaveekomisjon:

1. Leiab, et AS Kuressaare Veevärgi kirjeldatud asenduspuurkaevu nr 77588 kasutuselevõtuks ei ole vaja Tõlli-Ansi veehaarde põhjaveevaru ümber hinnata ega uut põhjaveevaru kehtestada, kui asenduspuurkaev asendab olemasolevat puurkaevu samas veehaardes, avab sama põhjaveekihti ning veehaarde summaarne veevõtt ei suurene.
2. Soovitab käsitleda sellise asenduspuurkaevu kasutuselevõttu keskkonnaloa muutmise menetluses, asendades loal likvideeritud puurkaevu või puurkaevude andmed uue puurkaevu andmetega.

3. Soovitab saata käesoleva protokolli AS-le Kuressaare Veevärk ja Keskkonnaametile teadmiseks ning kasutada komisjoni seisukohta edaspidi samalaadsete asenduspuurkaevude juhtumite lahendamisel.

Juhataja:
Kersti Türk

Protokollija:
Andres Marandi